

TOMAS LAGŪNAVIČIUS

ATMINČIŲ KLaida

2
!

ATMINČIŲ KLaida

2

Knygos autorius Tomas Lagūnavičius
Bendrosios dalies ISBN 978-609-8371-13-0
ISBN 978-609-8371-15-4
2026

Turinys

1 skyrius — Ramus gyvenimas	6
2 skyrius — Maža neatitiktis	7
3 skyrius — Prisiminimas, kuris nesutampa	8
4 skyrius — Per daug logikos	9
5 skyrius — Tiesa be centro	10
6 skyrius — Kiti žmonės nepatikimi	11
7 skyrius — Aš galiu būti ne aš	12
8 skyrius — Atmintis perrašo dabartį	13
9 skyrius — Sistema meluoja	14
10 skyrius — Atskleidimas, kuris nėra pabaiga	15
11 skyrius — Tiesa perrašoma	16
12 skyrius — Grįžimas į pradžią	17
Pabaiga	18
Literatūra	19
	20

1 SKYRIUS — RAMUS GYVENIMAS

Jonas pabudo 07:12.

Ne todėl, kad tai būtų jo pasirinktas laikas. Greičiau todėl, kad jo kūnas, regis, nebesidomėjo alternatyvomis.

Virtuvėje kava jau kunkuliavo paskutiniame etape — tuo tiksliai numatytu momentu, kai kvapas tampa nebe gaminimo pasekme, o patvirtinimu, kad diena vyksta teisingai.

Jis stovėjo prie lango.

Miesto judėjimas buvo tvarkingas. Per daug tvarkingas, kad jį būtų galima laikyti atsitiktinumu, bet nepakankamai keistas, kad jį būtų galima pavadinti klaida.

Žmonės judėjo kaip pagal neišrašytą partitūrą.

Tada — mažas poslinkis.

Moteris su raudonu paltu pasuko ne ten, kur paprastai.

Nežymiai. Be dramatikos. Tarsi pati nebūtų tikra, kad ką nors pakeitė.

Jonas ją sekė akimis ilgiau, nei būtų reikėję.

Ne dėl smalsumo.

Dėl trūkumo jausmo, kurio jis dar negalėjo įvardyti.

Virtuvėje laikrodis sustojo.

Ne ilgam.

Pakankamai, kad jo nebūtų galima pavadinti gedimu.

Kava pakvipo stipriau.

Ne geriau. Ne blogiau.

Tiesiog taip, lyg kvapas trumpam prisimintų save.

Jonas to nepastebėjo.

Bet kažkas jame tai užfiksavo.

2 SKYRIUS — MAŽA NEATITIKTIS

Kitą rytą ji vėl buvo ten.

Raudonas paltas. Tas pats žingsnio ritmas.

Ir vėl — posūkis.

Ne ten.

Jonas sustojo priešais puodelį, kurį jau buvo pakėlęs.

Jo ranka liko ore trumpiau nei sekundę.

Pakankamai, kad tai nebūtų judesys, bet nebūtų ir sustingimas.

Darbe viskas atrodė pažįstama.

Per daug pažįstama.

Žodžiai, sakiniai, net pauzės tarp jų — tarsi kažkas būtų palikęs scenarijų, kurį visi, išskyrus jį, mokėjo atmintinai.

— Tu visada taip darai, — pasakė kolega, net nepakeldamas akių.

„Visada.“

Žodis įkrito į jo mintis be vietos.

3 *SKYRIUS — PRISIMINIMAS, KURIS NESUTAMPA*

Naktį sapnas nebuvo sapnas iki galo.

Koridorius tęsėsi per ilgai, kad būtų vaizdinys, ir per tiksliai, kad būtų atsitiktinumas.

Durys.

Jis jų neskaiciavo, nes skaičius keitėsi kartu su žvilgsniu.

Ryte jis bandė prisiminti vaikystės nuotrauką.

Bet veidai joje nebuvo ištrinti.

Jie buvo neapsisprendę.

Tarsi pats prisiminimas dar nebūtų pasirinkęs savo formos.

4 SKYRIUS — PER DAUG LOGIKOS

Jonas ėmė tvarkytis mintis.

Lėtai, kruopščiai — kaip žmogus, kuris tiki, kad jei viskas bus sudėliota pakankamai tvarkingai, pasaulis nustos prieštarauti.

Kava. Įprotis. Stabilumas.

Klaidos.

Stresas.

Schema buvo graži.

Gal net per graži.

Kažkur jos viduje trūko triukšmo — to, kuris paprastai įrodo, kad sistema gyva.

5 *SKYRIUS — TIESA BE CENTRO*

Darbo dienos ėmė kartotis ne kaip įvykiai, o kaip jų šešėliai.

Žmonės elgėsi taip, tarsi jį pažinotų ilgiau, nei jis pats save.

— Tu vėl pamiršai, — pasakė moteris prie stalo.

Ji nepyko.

Ji konstatuodavo.

— Ką? — paklausė Jonas.

Ji pažvelgė į jį taip, lyg klausimas būtų vėluojantis.

— Tą patį.

6 SKYRIUS — KITI ŽMONĖS NEPATIKIMI

Telefonas turėjo žinutes, kurių tonas buvo per artimas.

Per daug pažįstamas.

„Nepamiršk.“

Nuo ko?

„Rytoj vėl.“

Vėl kas?

Jonas ilgai žiūrėjo į ekraną, kol raidės nustojo būti informacija ir tapo struktūra, kuri jį stebi.

7 *SKYRIUS — AŠ GALIU BŪTI NE AŠ*

Veidrodis neatspindėjo nieko naujo.

Ir būtent tai jį sutrikdė.

Ne išvaizda.

O tai, kad niekas nepasikeitė net tada, kai viduje turėjo būti įvykę pokyčiai.

— Kas tu esi? — paklausė jis, beveik be garso.

Atsakymas neatsirado.

Bet klausimas nebuvo pirmas.

8 SKYRIUS — ATMINTIS PERRAŠO DABARTĮ

Prisiminimai pradėjo elgtis kaip gyvi organizmai.

Kiekvieną kartą juos palietus — jie pasikeisdavo.

Raudonas paltas kartais pasukdavo į kairę.

Kartais — į dešinę.

Kartais ji visai neišeidavo iš namų.

Ir visi variantai atrodė teisingi.

9 *SKYRIUS — SISTEMA MELUOJA*

Stalčiuje jis rado užrašą.

Dviem žodžiais.

„Tu jau žinai.“

Jis ilgai sėdėjo priešais jį, laukdamas, kol prasmė atsiras.

Ji neatsirado.

Vietoj to atsirado jausmas, kad užrašas nėra pranešimas.

Tai — atgarsis.

10 SKYRIUS — ATSKLEIDIMAS, KURIS NĖRA PABAIGA

Tai nebuvo klaida.

Ne vienas kartas.

Ne viena diena.

Tai buvo struktūra.

Sistema, kuri nesiekė jo bausmės ar išgelbėjimo.

Tik kartojimo.

Ir kiekvienas bandymas ją suprasti keitė tai, ką jis bandė suprasti.

11 SKYRIUS — TIESA PERRAŠOMA

Miesto geometrija pradėjo slysti.

Ne akivaizdžiai.

Tik tiek, kad kampai nebevisada sutapo su atmintimi.

Keliai grąžindavo jį atgal ne todėl, kad jis pasiklysdavo, bet todėl, kad kryptis neturėjo galutinio taško.

Kažkas jį stebėjo.

Ne iš išorės.

Iš struktūros vidaus.

12 SKYRIUS — GRĮŽIMAS Į PRADŽIĄ

07:12.

Jonas pabudo.

Kava jau buvo savo vietoje.

Miesto ritmas nepasikeitęs.

Raudonas paltas kirto gatvę.

Ir vėl — posūkis.

Jonas nejudėjo.

Šį kartą jis neieškojo paaiškinimo.

Jis jau žinojo, kad paaiškinimas yra dar viena ciklo forma.

Laikrodis sustojo.

Trumpam.

Pakankamai, kad tai būtų pastebėta.

Jonas nusišypsojo.

Ne dėl džiaugsmo.

Dėl atpažinimo.

PABAIGA

ATMINČIŲ KLAIDA

Jonas pabudo 07:12.

Tai nebuvo nauja pradžia. Nebuvo ir tęsinys.

Tai buvo tas pats momentas, kuris niekada neišmoko baigtis.

Virtuvėje kava jau laukė — ne kaip paruoštas gėrimas, o kaip procesas, kuris niekada nebuvo nutrauktas. Kvapas ne sklido, o tarsi laikėsi ore, atsisakydamas judėti pirmyn.

Jonas žiūrėjo į langą.

Miestas buvo toks pat, kaip visada. Bet „visada“ nebežymėjo laiko — tik būseną.

Moteris su raudonu paltu kirtu gatvę.

Ji pasuko į kairę.

Arba taip atrodė.

Jonas nebebandė patikrinti.

Jis jau žinojo, kad tikrinimas yra sistemos dalis.

Laikrodis sustojo.

Šį kartą jis nesugrįžo.

Ir pirmą kartą Jonas suprato ne tai, kas vyksta.

O tai, kad supratimas niekada nebuvo tikslas.

Jis atsisėdo.

Ne todėl, kad pavargo.

O todėl, kad judėjimas nebeturėjo krypties, kuri skirtųsi nuo stovėjimo.

Virtuvė, miestas, žmonės — visa tai egzistavo kaip viena struktūra, kuri mokėjo tik kartoti save, bet niekada — paaiškinti.

Jonas nusišypsojo.

Ne iš ramybės.

Iš atpažinimo.

PABAIGA

ATMINČIŲ KLAIDA

07:12.

Kava.

Gatvė.

Raudonas paltas.

Posūkis.

Ir tada Jonas suprato:

Tai ne jo gyvenimas kartojasi.

Tai jis kartoja gyvenimą.

Laikrodis vėl sustojo.

Bet šį kartą niekas nebeskyrė, ar tai buvo pabaiga, ar pradžia.

Anotacija

„Atminčių klaida“ – psichologinis, filosofinis romanas apie žmogų, kuris gyvena pasaulyje, kuriame realybė atrodo stabili tik tol, kol jos niekas nebando prisiminti.

Pagrindinis veikėjas Jonas Vaitkus pradeda pastebėti mažas neatitiktis kasdienybėje: pasikartojančius įvykius, nepaaiškinamus žmonių elgesio ciklus ir savo paties prisiminimų nestabilumą. Kuo labiau jis bando suprasti savo gyvenimo logiką, tuo labiau ji pradeda keistis.

Tai istorija apie tapatybės trapumą, atminties nepatikimumą ir sistemą, kuri egzistuoja ne tam, kad būtų suprasta, o tam, kad būtų kartojama.

Romanas kelia klausimą:

kas lieka žmogui, kai net jo prisiminimai nebėra jo?

LITERATŪROS SĄRAŠAS (ĮTAKOS IR KONTEKSTAS)

Šis kūrinys stilistiškai ir tematiškai rezonuoja su:

1. 1984 — kontrolės, realybės perrašymo ir sistemos temos
2. Brave New World — socialinės inžinerijos ir stabilumo iliuzijos
3. Kafka on the Shore — realybės slydimo ir simbolinio cikliškumo
4. The Trial — egzistencinis absurdas ir nepaaiškinama sistema
5. Slaughterhouse-Five — laiko nelinijškumas ir rekursija
6. House of Leaves — struktūrinė nestabilumo literatūra
7. The Man Who Mistook His Wife for a Hat — psichologinės percepcijos iškraipymai

APIE AUTORIŲ

Tomas Lagūnavičius – Kaune, Lietuvoje, gyvenantis žymus multidisciplininis ir mišrios medijos menininkas, kurio kūryba aprėpia tiek vaizduojamąjį, tiek scenos meną. Per savo įspūdingą karjerą jis surengė daugiau nei 40 personalinių parodų ir virš 50 spektaklių, atskleisdamas savo įvairiapusių talentus bei dinamišką požiūrį į meną. Dalyvavimas tarptautinėse parodose ir bienalėse, tokiose kaip prestižinė 13-oji Florencijos bienalė Italijoje (2021 m.) ir Žemės meno paroda „Balansas“ Vilniuje (2021 m.), pelnė jam tarptautinį pripažinimą.

Naujausi darbai buvo eksponuoti 15-oje kasmetinėje dailės parodoje „Abstraktai“ (JAV), kur menininkas pelnė 5-ąją vietą. Jis ne kartą tapo įvairių konkursų laureatu: jo kūriniai laimėjo 1-ąją ir 5-ąją vietas galerijos „The Spring Countdown Show“ konkurse Toronte (Kanada), 2-ąją vietą „Fusion Art“ konkurse „Gyvūnų karalystė“ Santa Fė (Naujoji Meksika), 3-ąją vietą virtualioje parodoje „Light of Love“ Pekine (Kinija), o parodoje „Abstracts“, kurią organizavo „J Mane Gallery“ (Naujasis Džersis, JAV), jam skirtas platinos apdovanojimas. Tomas Lagūnavičius pasirodė su performansu „Dead Soldier's Dance“ „Crude Saturdays“ festivalyje Briuselyje (Belgija) ir „Contemporary Venice“ festivalyje Venecijoje (Italija).

Menininkas nuolat eksponuoja savo paveikslus įvairiose galerijose skirtingose šalyse: „Boomer“ galerijoje (Londonas, Anglija), „Artly Mix“ galerijoje (San Paulas, Brazilija), „Artio“ galerijoje (Torontas, Kanada), „Collect Art“ (CoA) galerijoje (Tbilisis, Sakartvelas) ir kt.

Tomas Lagūnavičius yra aktyvus daugelio meno asociacijų narys: Association for Visual Arts (AVA), International Network for Contemporary Performing Arts (IETM), Association of Performing Arts Professionals (APAP), International Association of Visual Artists (IAVA), National Association for the Visual Arts (NAVA), Stage Directors and Choreographers Society (SDC), Association for Latin American Art (ALAA), Visual Artists Association (VVA), and Visual Arts Network of South Africa (VANSA).

+370 60172101

lagtomas@gmail.com

